

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 31. szám.

Szerda, február 9.

Höfer mai jelentései.

Az orosz hadszíntér.

Budapest, február 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszíntér:

A tisztább időt felhasználva, a tüéség az egész északkeleti harcvezetési
élenkebb tevékenységet fejtett ki.

Tarnopolcra északnyugatra az oroszok a tegnapi mára virradó éjjel egyik
előretolt gyalogsági támaszpontunkat ismételtén megfáradták. Oda rövid időre be
is nyomultak, de hamarosan újra kiűzték őket.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olasz és délkeleti hadszíntér.

Budapest, február 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszíntér.

Budapest, február 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Berlin, február 8. A nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati hadszíntér:

A Sommetól délre élénk harc tevékenység uralkodott.

A február 6-ról 7-ikére virradó éjjel új állásunk egy kis árok részét el-
vesztettük.

Egy tegnap délelőtt erős tüzeléssel előkészített francia támadást vissza-
vertünk. Este ellentámadással állásunknak újra teljes birtokba jutottunk.

Egy német repülőraj megtámadta a Poperinghe-i vasúti telepeket és a Po-
peringhe és Dixmunde közötti angol csapatgyűléseket. Az elűzésre felszállott repülő-
gépekkel folytatott többszörös harc után a repülőraj veszteség nélkül visszaérkezett.

Keleti és balkáni hadszíntér.

Budapest, február 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnök-
ség sajtóosztályától.) Berlin, február 8. A nagy főhadiszállás jelenté:

Keleti és balkán hadszíntér:

Jelentős esemény nem történt.

HIREK.

— A mai színházi hangverseny. Ma
este lesz a városi színházban dr. Dellima-
nics Lajosné főispánné és Tormássy De-
zsőné ezredesné védnöksége alatt a helybeli
Vöröskereszt és a 29. gy.-ezred elesett hősei-
nek árvái javára rendezett hangverseny. A
hangverseny este fél 9 órakor kezdődik s mű-
sora a következő:

1. Wagner: Előjáték a nürnbergi mester-
dalnokokból. Előadja a 29. gy.-ezred zenekara.
2. Prolog: Irta dr. Borsodi Lajos, elmondja
dr. Kartal Árpádné. 3. Magyar dalok: Eneklő
Orosz Margit, cigányzenés kísérettel. 4. Beth-
hoven: Leonore 3. Nyitány Előadja a 29. gy.-
ezred zenekara. 5. A vén kuruc. Melodráma. Sza-
valja: Engel Maca, harmoniumon kíséri dr.
Pollák Gyözőné, zongorán Lissatz Ilonka,
csellón Orsó Géza, hegedűn Mison L. 6.

Liszt: I. Magyar Rapszódia. 7. Zerkovitz: Lesz
mégünne a világon. Előadja Dittrich Ödön,
zongorán kíséri dr. Pollák Gyözőné. 8. Ober-
thor Prokop: A leipzig-i csata. Zenei hangulat-
kép. Előadja a 29. gy.-ezred zenekara. 9. Cigány-
tánc. Előadják Vajdáné Burget Rózi és
Burget Viola.

A hangversenyt, tekintettel a rendkívüli
érdeklődésre, február 11-ikén, pénteken este
megismétlik. A második előadásra jegyek előre
válthatók Mangold Lipót könyvkereskedésben.

— A Keresztyén Nőegylet hadijóté-
konysága. A nagybeeskereki Keresztyén
Nőegylet folyó hó 6-iki teaestélyén, mint
röviden említettük, Szalay Józsefné
elnök beszámolt az egylet múlt évi tevé-
kenységéről. Beszámolójában előadta,
hogy az egyesület varróórái egész éven át
szekatlanul látogatók voltak. A szorgos
kezek munkájáról ékesen tanuskodik az
elvégeztet munká. Készítettek 176 pár pa-
pucesot a helybeli kórházak beteg katonái

részére, felfűzték 83 pár harisnyát a ka-
tonai kórházak, kötötték 176 pár új haris-
nyát a Vöröskereszt-kórház részére. A
harctérre küldtek 1341 db szeretet-esoma-
got és 6 db karácsonyfát, 110 pár haris-
nyát, 22 alsónadrágot, 50 inget, 11 pár
örmelegítőt, 2 törülközőt, 90 db horgolt
erszényt. A menetszázadok között kiosz-
tott az egylet, a szeretetsomagokba be-
tett 13.000 darab cigarettán kívül, 16.900
darab cigarettát és 20 kg. cukorkát.
Ezenkívül a ref. egyház és egyesek ado-
mányából 200 K értékű s különböző
nyelvű bibliai részeket s a Lorántffy Zsu-
szanna-egylet ajándékából 100 db „Isteni
napiparancsolatot”. De nemcsak hős ka-
tonainkra gondolt az egylet, midőn az
előbb felsoroltakra 2952 K 51 fillért köl-
tött, hanem tőle telhetőleg gondoskodott
az itthonmaradottokról is. Kiosztott fát,
ruhaneműt, pénzt, elengedett 668 K ház-
bért, felekezeti különbség nélkül, úgy,
hogy magánsegélyezése 1787 K-t tett ki.
Jegyzett azonkívül az egylet 5000 K hadi-
kölcsönt is. Az egylet összes bevétele
a múlt évben 6084 K 70 fillér, kiadása 5880
K 36 fillér volt, mely összegből a segélye-
zéseken felüli rész állami adóra és ház-
javításra fordított mind. Így 204 K
34 f pénzmaradvánnyal kezdi meg az
egylet az új évet. A jelentést nagy öröm-
mel vette tudomásul a jelenlevő közönség
s meleg ovációban részesítette Szalay Jó-
zsefné elnököt.

Itt említjük meg még pótlólag, hogy
a teaestélyen közreműködött Gilde Ven-
del zenetanár is, aki tárogatón az ő ki-
váló művészetével több zeneszerzeményt
adott elő, amelyet a közönség nagy tet-
széssel fogadott.

— Köszönet. A nagybeeskereki vö-
röskereszt betegnyugvó állomásán átvon-
uló sebesült és beteg katonák részére
újabbán a következők adakoztak: Pro-
kisch Gyula 500 db cigarettát, Steinitzer
Géza 300 db cigarettát, 50 db szivar,
Tormássy Dezső ezredes 400 db ciga-
retta, Tormássy Dezsőné 200 db ciga-
retta, Vámos Ignác 200 db cigarettát. Az
adakozók adományaikért fogadják leghá-
lásabb köszönetemet, Nagybeeskerek, 1916
február 8-án Bakalovich Plátó vör. ker.
egyl. nyugvó állomás gondnoka.

— Negyven évig néptanító. Pancso-
váról jelentik: A pancsovai állami elemi
iskola gondnoksága egyik legutóbbi ülés-
sén értesült arról, hogy Karner János,
a pancsovai belvárosi állami iskola igaz-
gató-tanítója novemberben érte meg ta-
nitóságának negyven éves fordulóját. A
gondnokság ez alkalomból meleg ováció-
ban részesítette az érdemes pedagógust,
de azonkívül mozgalom indult meg Pan-
csován Karner János jubileumának méltó
megünneplésére. Karner Ferenczhalmon
kezdte meg tanítói működését és 1885-ben
került Pancsovára. Azonban nemcsak ta-
nító volt, hanem lapszerkesztő is és har-
minc esztendőn keresztül vezette a Donau
— Temes-Bote című németnyelvű lapot.
Társadalmi téren is nagy és hasznos mű-
ködést fejtett ki, a pancsovai társadalmi
egyesületekben vezető szerepe volt és
mint városi képviselő is kivált.

— Feldúlt tüzhelyeinkért! Khuen-
Héderváry Károly gróf hazafias felhi-
vására Tolnavármegye is gyűjtést indít-
ott a háboruban feldúlt tüzhelyek újra-
felépítésére. Ez a gyűjtés eddig 57789 ko-
ronát eredményezett. A gyűjtés azonban
még nincs lezárva. Egyes községek
ugyanis még nem szedték be a nemes
célra megszavazott 5%-os pótdát, más
községekben pedig az adományokból vár-
ható további tekintélyes eredmény. Így
Tolnavármegye közönségének összedoma-
nya a vármegye vezető köreinek bec-
sése szerint végeredményben körülbelül

82.000 koronára fog rugni. Tolnavár-megye tehát szintén kivette részét abból a hazafias akcióból, mely éreztetni kívánja a háboru sújtotta felvidéki lakossággal a magyarság testvéri szeretetét.

— **A hadifoglyok és internáltak levelezése. A rendőrkapitányseg** közli a következőket:

A cenzuraosztályban feltűnően sokszor észleltetett, hogy ugy a hadifoglyok, mint az internáltak levelezésük elküldési időmegjelölését tekintélyes idővel (sokszor egy hónapon túl is) visszajegyzik. Ez nyilvánvalóan azon okból történik, hogy 1. esetleges mulasztásokat a hozzátartozók levelezésének megfelelőésében kiemtsenek 2. és láthatólag azon okból is, hogy az ellenséges országokban, illetve hozzájukban azt a nézetet keltsék, mintha a cenzura és postahivatal működése nálunk rossz volna. Ezen csalást több esetben a Vöröskereszt-egyletek, illetve idegen államok kormányai tényleg készpénzre vették és indítva érezték magukat rekriminációk megtételére. Ezért elrendelték: a) hogy a fogoly és internáltak táborában ezen eljárás helytelensége szigorúan közhírré téssék és megfelelő ellenőrzés mellett a levelezés csak az esetben engedélyeztessék, ha azon tényleges feladási időjelzés van feltüntetve. b) hogy a fogoly és internáltak táborában a tábori felülbélyegzés a postára való feladás idejét jelelje.

— **A délvidéki földművelők gyászja.** Délmagyarország gazdaságadalmának egyik legtekintélyesebb tagja, a temesvári Bauerverein alapítója, évtizedeken át legelkessebb tagja, Ströbl Péter, bogárosi földbirtokos meghalt. A magyar föld iránti szeretet melege hatotta át a dolgos, sváb származású férfiú szívét, aki miniatúra volt a hangyaszorgalmu birtokosnak. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete nesztorát vesztette el benne. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét közepette s a Bauerverein elnöksége testületileg vett részt a temetésen.

— **Szerelmi dráma egy éjjeli mulatóhelyen.** Véres szerelmi dráma történt ma reggel a Vörösmarty-utcai éjjeli mulatóhelyen. Egy fiatal gyerekmber rálött a kedvesére egy ottani leányra s azután maga ellen fordította a fegyvert. A fiatalember Wilhelm József 18 éves nagybecskereki szabász az éjjel ott aludt a Vörösmarty-utcai házban kedvesénél Erdélyi Teréz nevű 22 éves leánynál. Reggel fél hat órakor fölkel az ágyból, levelet irt Nagybecskereken lakó szüleinek, majd revolverrel rálött az ágyban fekvő leányra. A golyó a leány felsőkarjába furódott s mivel a leány nem mozdult, a fiu azt hitte, hogy már vége van. Erre maga ellen fordította a fegyvert s halántékába lött. Persze nyomban összeesett. A lövések zajára összefutottak a házbeliel, majd értesítették a rendőrséget, ahonnan dr. Monczer Izidor rendőrorvos és Kalmár István detektiv azonnal a helyszínére mentek. A fiu eszméletlenül s már haldokolva feküdt, a leány sérülése azonban nem volt veszedelmes s magához térve elmondta az esetet. A fiu szüleihez intézett kusza betűkkel ceruzával irt leveleiben elbucuzik szüleitől, bocsánatot kér tőlük tette miatt, amelyet azért követett el, mert tudja, hogy a leányt nem veheti feleségül. Kéri, hogy közös sirba temessék el őket. A halálosan sebesült fiut, valamint a leányt is bevitték a kórházba. A fiu aligha él néhány óráig, a leány azonban életben marad.

— **A Városi Moziban** tegnap este láttuk ismét viszont Psylandert. A nagy moziszínész „Akik kétszer halnak meg” című Nordisk drámában lépett föl Else Fröhlich, Ebba Thomsen és Carl Alstrup társaságában s természetesen nagy tetszést keltett. Volt azonkívül egy józsi Nordisk vígjáték is Carl Alstruppal a főszerepben, amely szintén nagy tetszést keltett.

— **Mosógép.** A világszerte szenzációt keltett „Aerowash” légnymású mosógép, mely félannyi szappannal és tüzelőszerezrel egy óra alatt annyi ruhát mos, mint egy mosónő egy teljes nap, minden pénteken délelőtt fél 11 órakor Perger Rezsónél, Jókai-utca, be lesz mutatva. — **Kivánságra vidéken is tartok próbaműködést.**

A rekvirálás Torontálmegyében.

A Haditermény Részvénytársaság megbízottai.

Nagybecskerek, febr. 8.

A Haditermény Részvénytársaság megküldötte Jankó ágoston alispánnak a rekvirálási átvételi körzeteknek Torontálmegyében való beosztását. Ez a jegyzék feltünteti mindazokat a cégeket, amelyek Torontálmegyében a közcélra igénybevett termények átvételével megbíztattak. Az erre jogosított cégek a következők:

Nagybecskerek város: Kálnoky és Simon Budapest.

Nagykikinda város: Langsfelder A. Budapest.

Az alibunári járásban: Alibunár, Ferencmándfalva, Hónéz, Kéviszölös, Feire, Számos, Ujsándorfalva. Vég-szentmihály községekben: Schreiber D. és fiai Budapest. Kevadóbra és Kismargita községekben: Abraham Imre és Jenő Budapest.

Antalfalvai járás: Antalfalva: Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-bank Budapest. — Arkod: Szerb Bank Budapest. — Baránda, Opáva, Torontálvásárhely: Hammerschlag V. Budapest. — Csenta, Farkasd, Tamásfalva, Torontálsziget, Torontáldvár, Ujzóra: Magyar Ált. Hitelbank Budapest. — Cserépalja, Nagylajosfalva: Schreiber D. és fiai Budapest.

A bánlakai járás összes községeiben és körjegyzőségeiben: Klein Vilmos örökösei Temesvár.

A esenei járás összes községeiben és körjegyzőségeiben: A Magyar Általános Hitelbank Budapest.

Módosi járás: Böka, Csávc, Istvánföld, Kisnezsény, Módos, Káptalanfalva, Nagynezsény, Surján, Torontálszécsány községek, szárcsai körjegyzőség: A fővárosi Bank- és Váltóüzlet részv. társ. Budapest. — Gyér, Macedónia, Budna, Tógyér, Torontálkeresztés községek, gádi körjegyzőség: Hungária Bank Budapest.

Nagybecskereki járás: Alsóaradi, Alsóelemér, Bégafo, Bégaszentgyörgy, Felsőaradi, Felsőelemér, Jankahid, Katalimfalva, Kistárnok, Magyar-szentmihály, Nagytárnok községek és a törzsudvarnoki körjegyzőség: Strasser és König Budapest. — Bótos, Écska, Ernőháza, Felsőmuzslya, Lázárföld, Nagy-erzsébetlak, Orlód, Perlasz, Rezsőháza, Zsigmondfalva községek és az óécskai körjegyzőség: Kálnoki és Simon Budapest.

Nagykikindai járás: Basahid község és a törökopoljai körjegyzőség: Löwy V. és Weiss B. Budapest. — Bocsár, Magyarpadé, Padé községek: Zinzenheim és Thoman Budapest. — Mária-földe és Teremi községek: Mannheim M. Nagyikinda. — Mokrin: Langsfelder Armin Budapest. — Nákófalva: Jónás B. és Tsa Budapest. — Szaján, Tiszahegyes községek: Krishaber és Schlesinger Budapest.

Nagyszentmiklósi járás: Kis-zombor, Ferencszállás, Porgány, Nagycsanád, Ócsanád községek és a keglévichházi körjegyzőség: Magy. Ált. Hitelbank Budapest. — Nagyósz, Nagyszentmiklós, Németszentmiklós, Nyerő és Valkány községek: Strasser és König Budapest. — Óbesenyő: Szekula Testvérek Budapest.

Panesovai járás: Beresztócz, Om-lód, Sándoregyháza községek: Bach Mór Panesova. — Boresa, Bárányos, Galagonyás, Szekerény, Torontálmás: Fischer I. Panesova. — Dolova: Hammerschlag V. Budapest. — Ferenczhalom, Hertelendyfalva, Táresó: Magyar Bank Budapest. — Révaufalu: Magyar Leszámitoló Bank Budapest.

Párdányi járás: Alsóttebe, Felsőttebe, Jánosföld, Párdány községek és az óteleki körjegyzőség: Deutsch J. és Társa Nagybecskerek. — Csebbe, Ivánd, Szerbszentmárton, Torontáldinnvés, Torontálgyülvész, Ujpecs községek: Magyar Leszámitoló Bank Budapest.

Perjámosi járás: Bogáros, Egres, Kisósz, Lovrin, Pészak, Sándorháza, Uj-hely: Magyar Leszámitoló és Pénzváltó

Bank Budapest. — Nagyszentpéter, Perjámos, Sarafalva, Ujszentpéter községek: Blau Albert Perjámos.

Törökbeesei járás: Araes, Beodra, Kumán, Melenze, Tiszatarros, Torontáltorda, Törökbeese: Krishaber és Schlesinger Budapest. — Karlova: Piek D. Budapest.

Törökkanizsai járás: Csóka, Feketető, Egyházaskér, Kanizsamonostor, Hódegyháza, Oroszlámos, Tiszasantmiklós: Guttmann és Wahl Budapest. — Deszk, Klárafalva, Gyála, Józseffalva, Kükékháza, Ófőb, Battyánháza, Okeresztur, Szanád, Szörög, Törökkanizsa községek, a magyarajudányi és tiszentiváni körjegyzőségekben: Strasser és König Budapest.

Zsombolyai járás: Csernye, Németesernye, Zsombolya községek és a nagytőszegi körjegyzőség: Piek Testvérek Zsombolya. — Csósztelek, Magyarcserenye (kivéve a Csekonics-birtok) községek és a tősbai körjegyzőség: Schlesinger Hermann Zsombolya. — Garabos, Kiskomlós, Nagykomlós, Kúszlós, Vizesd községek és a szenthuberti körjegyzőség.

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem deáult meg: a valódi

YES-SZAPPAN

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellemesebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozokint. — YES KRÉM 3 korona tégelyenkint.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza Budapest, Károly-körút 5.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

A bolgár király látogatása főhadiszállásainkon.

Budapest, febr. 9. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata. Szófaból sürgönyzik: (Hivatalos.)

Ferdinánd bolgár király Radoszlavov miniszterelnökkel s katonai kíséretével a német főhadiszállásra utazott Vilmos császár meglátogatására. A király innen az osztrák-magyar főhadiszállásra megy Frigyes főherceghez. Radoszlavov miniszterelnök a király kíséretével hazautazik, a király pedig Koburgba megy.

Minisztertanács.

Budapest, febr. 9. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata.

Tegnap délután Tisza István gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt.

Bolgár — francia csatározások Doiran körül.

Budapest, febr. 9. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. A Timesnek táviratozák Szalonikiból:

Vasárnap Doirantól keletre francia és bolgár előőrsök között heves összecsapás volt. A küzdelem a franciák visszavonulásával végződött.

A volt horvát miniszter hazakerkezett Franciaországból.

Budapest, febr. 9. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

Pejacsevich gróf, volt horvát miniszter tegnap érkezett meg Bécsbe

franciaországi újságából. Pejacovich egy magyar újságírónak elmondta franciaországi viszonyait s elbeszélését azzal fejezte be, hogy Franciaországban a hangulat pesszimizmus és mindenki békére vágyik. Az igazságot azonban egyedül csak Clemenceau meri kijelenteni.

Clemenceau nem megy Romániába.

Budapest, febr. 9. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítók cenzurált jelentése.

Lyon-i lapok jelentik, hogy Clemenceau visszautasította Briand fölhívását, hogy őt mint a hadügyi bizottság elnökét, Romániába kísérje.

Letartóztatott szélhámos báró.

Budapest, febr. 9. A „Torontál” eredeti távirata. Minij Prágából sürgönyzik, az ottani rendőrség letartóztatta Splényi Árpád bárót, akit a budapesti rendőrség könyvgyűjtőközléssel elkövetett szélhámoságai miatt körözött.

Közgazdaság.

A Torontálmegyei Gazdasági Egyesület 1915. évi működéséről.

Csekonic Endre gróf elnöki jelentése. febr. 8.

Csekonic Endre gróf belső titkos tanácsos, a Torontálmegyei Gazdasági Egyesület nagyérdemű elnöke terjedelmes jelentésben számolt be az egyesület február hatodik közgyűlésén az egyesület 1915. évi működéséről. A jelentést közérdekű voltánál fogva az alábbiakban egész terjedelmében közöljük:

Egyesületünk múlt esztendői működéséből nem tarthatok fel messzemenő jelentőségű alkotásokat, hanem azt tömören összefoglalhatom néhány szóban, hogy az teljesen összeolvadt a gazdasági életünkkel a létért való mindennapi küzdelmével. Vármegyénk gazdasági életének vérkeringése ott lüktetett egyesületünk hivatalos helyiségeiben, hol naponként megfordulni szokott vármegyénk gazdáinak minden osztálya. A nehéz idők komoly viszonyai tükröződtek vissza egyesületünk működésében s tevékenységünkben, ezekhez a viszonyokhoz alkalmazkodtunk teljesen. Mindenkinél segítségre voltunk, ki egyesületünkhöz fordult személyesen vagy levélileg s legfőbb törekvésünket képezte, hogy minden tőlünk telhető módon szolgálatára lehessünk annak a nagy ügynek, hogy amennyire emberileg lehetséges, a mezőgazdasági munkák mindenkor sikeresen végeztessenek el.

Hogy ez azonban mily nehézségekbe ütközött, az alábbiakban röviden összefoglalom az 1914. év gazdálkodási viszonyait.

A háború következtében az 1914. év őszen jelentékeny kisebb terület vettett be őszi búzával a szokottnál. Ennek egy része tavaszi búzával pótolható. Az 1915. év őszen pedig őszi búzával még az 1914. évi területnél is sokkal kisebb terület vettett el. Lehet mondani, hogy az őszi búzavetésre szánt területtől megyei átlagban 25% vetetlenül maradt. Ezt az igazságot rendkívüli nagy hiánya idézte elő és a kedvezőtlen időjárás. Évtizedek óta nem volt a vetési időszak alatt oly mostoha időjárás, mint 1915. év őszen. Az eső folyton esett s emellett korai fagyok köszöntöttek be. Innen van, hogy bár a honmaradtak mindent elkövettek, azonban eleget tenni még sem volt lehetséges. A vetetlenül maradt földterület legnagyobb %-a a nagyobb birtokokra esik. A kisbirtokosoknál sok helyen aránylag kevesebb % maradt vetetlenül. Ezeknél öregek, asszonyok és gyermekek mind munkában voltak s lovak hiányában még az 1-2 éves csikókat is munkába

állították. Az őszi búzavetésre szánt területek egy része tehát tavaszi búzával fog pótolható ez év folyamán is, már amennyire az igrás állapot hiánya ezt megfogja engedni. Hogy az 1914. évi termés nem volt kedvező, az nem az itthon maradtakon multi, hanem a mostoha júniusi, júliusi és augusztusi időjárás. 1915-ben gyönyörű termésünk ígérkezett, de rendkívül leszállította ezt a nyár folyamán tartott folytonos eső és a sok vihar. Az egész nyár folytonos esőzések jelt el s kiszámíthatatlan károkat okozott úgy a lóban álló, mint a learatott gabonákban. Csupán a kevés folytonos száritthatása folytán kipergett mag holdankint 1 q-ra becsülhető. Más években vármegyénkben legkésőbb augusztus végéig mindig elkészül a gabonafélék cséplése. 1915-ben még december hó folyamán is laktak a cséplőgépek. Azután más években szép száraz buza szokott a cséplőgépekből a székbe ömleni. 1915-ben? Nedves és csirás volt a gabona, mely száritásra és gondos nevelésre szorult.

Normális években vármegyénkben november végéig szokott kinyni az őszi buza vetésének az ideje. 1915-ben? Még decemberben, sőt ezen év január havában is javában folyt a vetés, már amennyire t. i. ezt a folytonos esőzés megengedte és pedig nemcsak gépekkel, hanem hogy még a kissé sáros föld is bevethető legyen, kézzel is.

A kedvezőtlen időjárás azonban nemcsak a kalászosok termését rontotta meg, hanem a tengeri-, a cukorrépa- és a dohánytermelést is. Ezeknek rendszeres megművelését nagyban akadályozta a folytonos esőzés. Hozzá emellett ezeknek munkálásához nem is volt elég munkaerő s ami munkaerő volt, az megg drága volt. Tengerikapalásért 5-6 korona napszám-bérek jártak s még ilyen ár mellett is csak alig volt munkás kapható. Ha a hadifoglyok már kora tavasztól kezdve kisebb csoportokban is lettek volna kaphatók, egészen más lett volna a helyzet. Tehát a nagymérvű munkahiány és a júniusi és júliusi folytonos esőzések voltak az okozói, hogy bizony sem a tengeri, sem a cukorrépa nem részesültek kellő megmunkálásban s így azok nem is adtak kielégítő terméseredményeket.

Ezenfelül kiszámíthatatlan nagy károkat okozott a kukoricamoly rendkívül nagyarányú pusztítása. Ezek mind együttvéve idézték elő, hogy kukoricatermésünk az 1915. évben jóval mögötte maradt a normális esztendők terméseredményének.

Szóval gyötörő harcot kellett vívni a gazdáknak ezen elmúlt esztendőben nemcsak a háború szülte mostoha viszonyokkal, hanem az elemekkel, a fellépett parazitákkal és a járványos betegségekkel is. A járványos betegségek közül a szájszékély és körömfajás sok helyen éppen akkor lépett fel, mikor legnagyobb szükség volt a vonós erőre. És ez más esztendőben is csapást szokott jelenteni, de különösen érezhető volt az elmúlt esztendőben, amidőn a lókiemelések és a fogatok rekvirálása folytán valóságos igazságtalanságban szenvedett a vármegye. Mert egy vármegyéből sem vitt el a hadvezetőség annyi fogatot, annyi lovat és szarvasmarhát, mint Torontálból, mely magyarázatát találja abban a körülményben, hogy a déli hadszíntérnek közvetlen szomszédságában voltunk. És dacára a folytonos lókiemeléseknek s a folytonos fogatrekvirálásnak s annak a retentő nagy szarvasmarhapusztításnak, melyet a Délmagyarországon tartózkodó magyar, osztrák és német hadseregek immár 1 1/2 év óta állandóan gyakoroltak, mégis elmondhatjuk, hogy habár ha szűkösen is, de mégis vannak még fogataink, lovaink, szarvasmarháink és sertéseink. És ezen körülmény nagyrészen a gazdasági egyesület azon több évtizedre visszanyúló munkálkodásának köszönhető, hogy a megyébeli népies lótenyésztés fejlesztésére minden rendelkezésére álló eszközt felhasználta és hogy a népies szarvasmarhatenyésztést évtizedeken keresztül több millió értékű tenyésztésnek és üszök kiosztása révén számbelileg és értékbelileg igen nagy arányban emelte. És megnyugtató az a körülmény, hogy úgy a ló, mint a szarvasmarhaállományban az elsőrendű tenyészanyag jelen-

tékenyebb része még gazdáink kezei között van.

Annak a nehéz harcnak, melyet gazdáknak meg kellett vívnia, hogy a mezzei munkák, amennyire egyáltalán elvégezhetőek voltak, elvégeztessenek, minden részletében hűséges segítő társas volt egyesületünk gazdáinknak. Azonban a sok ezreknek nemcsak egyenként állott szolgálatára, hanem felemelte szavát egyes kormányintézkedéseknél is mindannyiszor, valahányszor azt a köz érdeke vagy kívánta. Így a többek között egyesületünk volt a legelső, mely felterjesztéssel kérelmezte, hogy a hadifoglyok ne csak nagy csoportokban, hanem kisebb csoportokban is engedélyeztessenek és hogy községek és testületek is kaphassanak hadifoglyokat oly módon, hogy azok a gazdák között szétoszthatóak.

A Hadf. Termény Késedelemes Bevásárlásának bevezetése miatt is számos előterjesztést tettünk, valamint a tengerirekvirálásoknál százával előfordult panaszok miatt is. Felterjesztést tettünk az irányban is, hogy azok a lovak, melyek 1914. év őszen soroztattak, de csak 1915. év folyamán vették át a lógyűjtő bizottságok által, újból becsültessenek fel s hogy az igazságot rekvirálásával és az újból elrendelt lószorozásoknál vétessenek tekintetbe a forgalmi árak.

Messze vezetne azonban, ha mindazon felterjesztésünket vagy átiratunkat megnevezném, melyeket a mindennapi gazdasági élet szükségleteinek természetes folyamánként intéztünk az illetékes minisztériumokhoz vagy társaságainkhoz, emlídvén még csak annak a megemlítésére szeretnék, hogy egyesületünk mindannyiszor felemelte szavát, valahányszor a gazdálkodás érdekei azt multhatatlanul megkívánták. Hogy pedig gazdaközösségünk tájékozva legyen a nagy számban kiadott kormányintézkedésekről, ezek közül mindazokat, melyek a gazdaközösségek érdekkörébe estek, rövid kivonatolással körlevelekben esetről-esetre mindig közöltük gazdáinkkal s a kötelékünkbe tartozó gazdakörökkel.

(Folytatjuk.)

Erdős konviktusban

kitűnő

Csemege-dió

kilogrammonként

1.40 K-ért kapható.

Kereskedelmi szaktanfolyamot jeles eredménnyel végzett 20 éves leány 1 1/2 évi takarékpénztári gyakorlattal

március 1-i belépésre állást keres.

Cim: Hajdu Szilveszter állami tanító Nagybecskerek, Temesvári-utca 22. szám.

Irodistanó

felvétetik lehetőleg azonnali belépésre. Csakis több évi irodai gyakorlattal rendelkező magyar-német gépírásban jártas egyének pályázzanak. — Oly egyén ki a pénztárkezelésben gyakorlattal — bir előnyben részesül. —

Cim megtudható a „Torontál” kiadóhivatalában, Interurban telefon 21. szám.

Nákófalvai községi takarékpénztár mint egyéni cég. — Nákófalvaer Gemeindeparkassa als Einzel-Firma.

Hetedik évfolyam.

1915. évi

Siebenter Jahrgang.

MÉRLEG-SZÁMOLA. — BILANZ-KONTO.

VAGYON — ACTIVA	Összeg — Betrag		TEHER — PASSIVA	Összeg — Betrag	
	K	f		K	f
Pénzkészlet — Kassa-Vorrát	87495	58	Üzleti tőke — Kapital	20000	—
Értékpapírok — Wertpapiere:			Tartalékalap — Reservefond	4452	54
150.000 korona 6 ¹ / ₂ %-os m. kir. állami járadékkölesön-kötvény — 6 ¹ / ₂ %-ge Staats-Obligationen à 96 K	K 144000	—	Külön tartalékalap — Separat-Reservefond	1400	—
25000 korona 5 ¹ / ₂ %-os m. kir. állami járadékkölesön-kötvény — 5 ¹ / ₂ %-ge Staats-Obligationen à 90 K	K 22500	—	Jótekonysági alap — Wohltätigkeit-fond	846	42
30700 korona 4 ¹ / ₂ %-os m. kir. korona-járadék-kötvény — 4 ¹ / ₂ %-ge k. ung. Kronenrenten-Obligationen à 70 K	K 21490	—	Takarékbetétek — Spareinlagen	181028	74
3600 korona 4 ¹ / ₂ %-os regalekötvény — 4 ¹ / ₂ %-ge Regalschuldscheine à 100 K	K 3600	—	Átmeneti kamatok — Transitiv-Zinsen	12312	58
1500 korona 4 ¹ / ₁₀ %-os ezüst járadéku államkötvény — 4 ¹ / ₁₀ %-ge Silberrente Staats-Obligation à 100 K	K 1500	—	1915 évi nyereség — Gewinn pro 1915	16453	37
5 db 200 koronás temesvári mezőgazdasági hitelbank részvény — 5 Stück Temesvárer Landw. Kreditbank-Aktien à 200 K	K 1000	—			
Függő kamat 1915. évi XII/31-éig — Unbehobene Zinsen bis 31/XII 1915	K 181366	195903			
Giró-számla az O. M. B.-nál — Giro Guthaben bei der Oesterr.-Ung. Bank		565			
Pénzügyintézeteknél elhelyezve — Bei Geldinstituten eingelegt		773041			
Váltótárca — Wechsel-Portefeuille		654784			
Jelzálogkölesönök — Hypothekar-Darlehen		97192			
Nákófalvai iskolaépítési alap — Nákófalvaer Schulbaufond		56312			
Berendezés — Inventar		798			
	1866093	65		1866093	65

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMOLA. — GEWINN- UND VERLUST-KONTO.

TEHER — LASTEN	Összeg — Betrag		JÖVEDELMEK — ERTRÄGNISSE	Összeg — Betrag	
	K	f		K	f
Betéti kamatok — Einlags-Zinsen	62624	10	Értékpapirkamatok — Wertpapier-Zinsen	7755	09
Tőkekamatadó — Rentensteuer	6262	43	Váltókamatok — Wechsel-Zinsen	53413	31
Állami és egyéb köztartozások — Steuer und andere Abgaben	2179	79	Jelzálogkölesönkamatok — Hypothekar-Darlehen-Zinsen	6089	12
Üzleti költségek — Geschäftsspesen	705	14	Folyószámlakölesönkamatok — Konto-Korrentzinsen	3595	65
Tisztviselők fizetése — Beamten-Gehälter	2000	—	Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék utáni kamatok — Zinsen nach den bei anderen Geldinstituten angelegten Kapitalien	21285	66
Értékpapír árfolyamvesztés — Wertpapier-Kurs-Differenz-Verlust	1914	—			
1915. évi tiszta nyereség a közgyűlés rendelkezésére — Reingewinn pro 1915 zur Verfügung der Generalversammlung	16453	37			
	92138	83		92138	83

Kelt Nákófalván, 1915. évi december hó 31-én. — Nákófalva, am 31. Dezember 1915.

AZ IGAZGATÓSÁG: — DIE DIREKTION:

Deffert Miklós s. k., biró, ir. elnök. Holzinger Lajos s. k., jegyző, könyvelő, ig. tag. Eberhardt Péter s. k., h. pénztárnok, h. ig. tag. Kemper János s. k., albiró, ig. tag. Weber Antal s. k., esküdt, h. ig. tag. Küchel Károly s. k., h. esküdt, h. ig. tag. Agh János s. k., vir. képv. tag, h. ig. tag. Kemper Péter s. k., vir. képv. tag, h. ig. tag. Pencz János s. k., vál. képv. tag, ig. tag. Wagner Ferenc s. k., vál. képv. tag, ig. tag. Bayer János s. k., vál. képv. tag, h. ig. tag. Heinrich Péter s. k., vál. képv. tag, h. ig. tag.

Ezen zárszámadás, veszteség- és nyereség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetve és úgy jelen szármérleg, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtak.

Nákófalván, 1915. évi december hó 31-én

Die vorstehende Bilanz, Gewinn- und Verlust-Konto wurde mit den Geschäftsbüchern verglichen, die Kassa skontirt, die letztere in Ordnung, sowie die Bücher korrekt und dem Gesetze gemäss geführt, mit vorliegender Bilanz, auch Verlust- und Gewinn-Konto übereinstimmend befunden.

Nákófalva, am 31. Dezember 1915.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: — DER AUFSICHTSRAT:

Bicking Máttyás s. k., felügy. biz. tag. Kahlesz András s. k., felügy. biz. tag. Blaszmán József s. k., felügy. biz. elnök. Quintusz Miklós s. k., felügy. biz. tag. Weber Henrik s. k., felügy. biz. tag.

1916. ggy. sz. Ezen zárszámadás az 1916. évi január hó 29-ik napján tartott községi képviselőtestületi gyűlésen felolvasatott és mint helyes egész terjedelmében elfogadott azzal, hogy a 16453 korona 37 fillér tiszta nyereségből a tartalékalap gyarapítására az alapszabály 38 §-a értelmében a tiszta nyereség 100%-a, vagyis 16453 korona 34 fillér, a külön tartalékalap gyarapítására 2600 korona, értékpapír árfolyamvesztéséig alap létesítésére 1500 korona, a jótekonysági alap gyarapítására 305 korona 43 fillér, a letárszámla apasztására 184 korona 60 fillér, az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és a tisztviselők 15%-os jutalékára 2468 korona, a könyvelő jutalmazására 600 korona és a községi szolgák jutalmazására 150 korona fordítandó.

A fennmaradó 7000 korona pedig közigazgatási és belrendőrségi kiadások fedezésére a községi pénztárba átutalendő.

Nákófalván, 1916. évi január hó 29-én.

Nr. 1916. Die Schlussrechnung wurde in der am 29. Januar 1916 abgehaltenen Gemeinde-Representantensitzung verlesen und als richtig vollinhaltlich angenommen mit dem, dass aus dem Reingewinne von 16453 Kronen 37 Heller zur Vermehrung des Reservefondes laut § 38 unserer Statuten 10% des Reingewinnes, das ist 16453 Kronen 34 Heller, zur Vermehrung des Separat-Reservefondes 2600 Kronen, zur Gründung eines Wertpapier-Kurs-Differenz-Fondes 1500 Kronen, zur Vermehrung des Wohltätigkeitsfondes 305 Kronen 43 Heller, zur Verminderung des Inventar-Kontos 184 Kronen 60 Heller, der Direktion, dem Aufsichtsrat und den Beamten als 15%-ige Tantieme 2468 Kronen, dem Buchhalter als Remuneration 600 Kronen und den Gemeinde-Dienern an Remuneration 150 Kronen zu verwenden ist. Die überbleibenden 7000 Kronen sind aber zur Deckung der administrativen und polizeilichen Ausgaben in die Gemeinde-Kassa zu überweisen. Das Absolutorium wurde sowohl der Direktion, wie auch dem Aufsichtsrat erteilt.

Nákófalva, am 29. Januar 1916

Holzinger Lajos s. k., jegyző.

Fischer Péter s. k., községi képviselő.

(P. H.)

Hitelesítve:

Deffert Miklós s. k., biró.

Schirmann István s. k., községi képviselő.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.